

СОФИЯ ИНТЕРНЕСЪНЪЛ СЕКЮРИТИЗ АД

ИНФОРМАЦИЯ ЗА КЛИЕНТИТЕ И

ПОТЕНЦИАЛНИ КЛИЕНТИ СЪГЛАСНО ЧЛЕН 10 ОТ

НАРЕДБА 38

17 май 2016 год.

Настоящият документ има за цел да запознае клиентите и потенциалните клиенти на ИП „София Интернешънъл Секюритиз“ АД с видовете финансови инструменти и рисковете, свързани с инвестициите във финансови инструменти.

Рискове при инвестиции във финансови активи

Настоящият документ има за цел да запознае клиентите на инвестиционен посредник „София Интернешънъл Секюритиз“ АД с рисковете, свързани с инвестициите във финансови активи.

Рискове при инвестиране в акции

Акции – характеристики: поименни, безналични ценни книжа, удостоверяващи право на собственост върху определен дял от дадено акционерно дружество на притежателя им, право на получаване на дивидент, право на участие в Общото събрание на акционерите, право на ликвидационен дял.

Систематични рискове

Систематичните рискове са свързани с пазара и макросредата, в която съответното дружество емитент функционира, поради което те не могат да бъдат управлявани и контролирани от ръководния екип на дружеството. Систематични рискове са: политическия риск, макроикономическия риск, кредитния риск на държавата, инфлационния риск, валутния риск, лихвения риск, данъчния риск.

Политически риск

Това е рискът, произтичащ от политическите процеси в страната на дружеството-емитент – риск от политическа дестабилизация, промени в принципите на управление, в законодателството, икономическата политика и данъчната система. Политическия риск е в пряка зависимост от вероятността за промени в неблагоприятна посока на водената от правителството дългосрочна политика; в резултат възниква опасност от негативни промени в бизнес климата.

Макроикономически риск

Това е рискът от макроикономически сътресения, които се измерват с реализирания икономически растеж, увеличаване/намаляване на производителността и доходите на населението и др. Положителните/негативните тенденции в макроикономическата обстановка влияят на пазарното представяне и на крайните резултати от дейността на всички сектори в икономиката.

Инфлационен риск

Това е рискът от намаление на покупателната сила и обезценка на метсната валута. Рискът от повишаване на инфлацията води съответно до обезценяване на направените инвестиции или стойността на спестяванията във времето.

Валутен риск

Този риск е свързан с възможността за обезценка на местната валута. За България конкретно, това е риск от преждевременен отказ от условията на паричен съвет при фиксиран курс на националната валута 1.95583 лв. за 1 евро.

Лихвен риск

Лихвеният риск е свързан с възможността лихвените равнища, при които емитента финансира своята дейност, да се увеличат и като резултат на това нетните доходи на компанията да намалееят. Макар лихвеният риск да е част от риска, свързан с макросредата, компанията може да предприеме мерки за намаляване на влиянието на евентуално повишаване на лихвените равнища.

Данъчен риск

Данъците, плащани от търговските субекти, включват данъци при източника, местни (общински) данъци и такси, данък върху корпоративната печалба, данък добавена стойност, акцизи, износни и вносни мита и имотни данъци.

Инвеститорите трябва да вземат под внимание, че стойността на инвестиция в акциите може да бъде неблагоприятно засегната от промени в действащото данъчно законодателство, включително в неговото тълкуване и прилагане.

Несистематични рискове

Това са рисковете, свързани с определения сектор, пазарен сегмент и индивидуална компания. Несистематични рискове са: бизнес риска, специфичния фирмен риск, финансовия или кредитен риск и оперативния риск.

Бизнес риск

Бизнес рискът или още наречен отраслов риск, е свързан със състоянието и тенденциите в развитието на отрасъла. Бизнес риска се определя от особеностите на отрасловите суровини, материали, конкуренцията, наличието и цената на специалистите, технологиите и рентабилността на сектора.

Специфичен фирмен риск

Това е риск, отнасящ се изключително за конкретно разглеждано дружество, обусловен от специфичните му особености, пазари, продукция, конкуренти, др.

Финансов риск (или кредитен риск)

Това е рискът, произтичащ от невъзможността на дадено дружество до посрещне задълженията си по привлечените средства.

Оперативен риск

Оперативният риск е свързан със загуби или непредвидени разходи, свързани с измами, съдебни дела или проблеми в текущия контрол.

Рискове за акционерите

Рискът при инвестирането в акции се свързва с несигурността и невъзможността за точно предвиждане на възвращаемостта от направената инвестиция.

Ценови риск

Цените на акциите на публичните дружества се определят в зависимост от търсенето и предлагането на акции на борсата, от финансовите резултати на дружествата, от оповестените новини и събития. В следствие на тези фактори цената на акциите може да нараства или намалява. Рискът за акционерите се изразява във възможността за реализиране на загуби в следствие на колебанията в цените на акциите. Тези колебания могат да бъдат резки и дългосрочни.

Цените на борсово търгуваните акции като цяло се влияят от политическата обстановка в страната и региона, промените в провежданата икономическа политика на правителството, промените в законодателството и инвестиционния климат.

Ликвиден риск

Ликвидният риск за инвеститорите се изразява в несигурността за наличието на активно пазарно търсене на акциите през определен период от време. В резултат на липсата на активна търговия и слабия интерес към акциите на дружеството, цената им може да се понижи, а акционерите да реализират загуби. Инвеститорите следва да имат предвид, че в даден момент при липса на адекватно пазарно търсене могат да не успеят да продадат всички или част от акциите си на желаната от тях цена.

Липса на гаранция за изплащане на дивиденди

На разпределение подлежи печалбата на дружеството след облагането ѝ с данъци. Решението за разпределение на печалбата се взема от Общото събрание на акционерите. Възможно е през дадена година определено дружество да не реализира печалба или да реализира, но Общото събрание на акционерите да не приеме решение за разпределянето ѝ под формата на дивидент.

Допълнително финансиране чрез акции може да има “Разводняващ ефект” за акционерите на Дружеството

Дружествата могат да издават допълнителни обикновени акции при последващи увеличения на капитала. Дружествата са длъжни да предложат тези обикновени акции на настоящите акционери съгласно правото им да придобият част от новите акции, съответстващи на дела им в капитала преди увеличението. Независимо от това, настоящите акционери могат да изберат да не участват в бъдещо емитиране на обикновени акции, което ще доведе до “разводняване” на текущото им участие в съответното дружество, т.е. техния дял в Дружеството ще се намали.

Значителни сделки с акции на Дружеството могат да повлияят на тяхната пазарна цена

Ако значителен брой от акциите се предложат за продажба, борсовата цена на акциите може да се понижи. Продажби на допълнителни акции на борсовия пазар след предлагането могат неблагоприятно да засегнат пазарната цена на акциите. Очакването, че такива значителни продажби могат да настъпят, може да се отрази неблагоприятно на

пазарна цена на акциите.

Обикновени акции – притежателите на обикновени акции са носител на всички горепосочени рискове

Привилегировани акции – за привилегированите акции се отнасят всички горепосочени рискове с изключение на риска от неизплащане на дивиденди, защото привилегированите акции носят на своите притежатели фиксиран като размер дивидент. При евентуално прекратяване на дейността на дружеството претенциите на привилегированите акционери се удовлетворяват преди тези на обикновените акционери, но след претенциите на кредиторите.

Акции, издадени от емитенти извън Европейския съюз – риск от различие в нормативната уредба на страните, принадлежащи към Европейския съюз.

Рискове при инвестиране в депозитарни разписки (GDR и ADR)

Депозитарни разписки – характеристики: ценни книжа, които се издават въз основа на ценни книжа на емитент, регистриран в друга държава, и дават право на техните притежатели да упражнят правата, свързани с базовите ценни книжа

Основните рискове, които понасят инвеститорите в депозитарни разписки, са рисковете, характерни за акциите, въз основата на които са издадени разписките, рисковете, свързани с пазара, на който са емитирани и се търгуват акциите, валутния риск на страната, в чиято валута са акциите.

Рискове при инвестиране в облигации

Облигации – характеристики: дългови ценни книжа с предварително определен или определяем доход

Систематични рискове

Систематичните рискове са свързани с пазара и макросредата, в която съответното дружество-емитент функционира, поради което те не могат да бъдат управлявани и контролирани от ръководния екип на съответното дружество. Систематични рискове са: политическия риск, макроикономическия риск, кредитния риск на държавата, инфлационния риск, валутния риск, лихвения риск, данъчния риск.

Политически риск

Това е рискът, произтичащ от политическите процеси в страната – риск от политическа дестабилизация, промени в принципите на управление, в законодателството, икономическата политика и данъчната система. Политическия риск е в пряка зависимост от вероятността за промени в неблагоприятна посока на водената от правителството дългосрочна политика; в резултат възниква опасност от негативни промени в бизнес климата.

Макроикономически риск

Това е рискът от макроикономически сътресения, които се измерват с реализирания икономически растеж, увеличаване/намаляване на производителността и доходите на населението и др. Положителните/негативните тенденции в макроикономическата обстановка влияят на пазарното представяне и на крайните резултати от дейността на всички сектори в икономиката.

Инфлационен риск

Това е рискът от намаление на покупателната сила и обезценка на метсната валута. Рискът от повишаване на инфлацията води съответно до обезценяване на направените инвестиции или стойността на спестяванията във времето.

Валутен риск

Този риск е свързан с възможността за обезценка на валутата на облигационната емисия. За България конкретно, това е риск от преждевременен отказ от условията на паричен съвет при фиксиран курс на националната валута 1.95583 лв. за 1 евро.

Лихвен риск

Лихвеният риск е свързан с възможността лихвените равнища, при които емитента финансира своята дейност, да се увеличат и като резултат на това нетните доходи на компанията да намалее. Макар лихвеният риск да е част от риска, свързан с макросредата, компанията може да предприеме мерки за намаляване на влиянието на евентуално повишаване на лихвените равнища.

При повишаване на лихвените равнища и доходността на облигациите, цените им намаляват което може да доведе до загуби за инвеститорите.

Данъчен риск

Данъците, плащани от търговските субекти, включват данъци при източника, местни (общински) данъци и такси, данък върху корпоративната печалба, данък добавена стойност, акцизи, износни и вносни мита и имотни данъци.

Инвеститорите трябва да вземат под внимание, че стойността на инвестиция в облигации може да бъде неблагоприятно засегната от промени в действащото данъчно законодателство, включително в неговото тълкуване и прилагане.

Несистематични рискове

Това са рисковете, свързани с определения сектор, пазарен сегмент и индивидуална компания. Несистематични рискове са: бизнес риска, специфичния фирмен риск, финансовия или кредитен риск и оперативния риск.

Бизнес риск

Бизнес рискът или още наречен отраслов риск, е свързан със състоянието и тенденциите в развитието на отрасъла. Бизнес риска се определя от особеностите на отрасловите

суровини, материали, конкуренцията, наличието и цената на специалистите, технологиите и рентабилността на сектора.

Специфичен фирмен риск

Това е риск, отнасящ се изключително за конкретно разглеждано дружество, обусловен от специфичните му особености, пазари, продукция, конкуренти, др.

Финансов риск (или кредитен риск)

Това е рискът, произтичащ от невъзможността на дадено дружество до посрещне задълженията си по привлечените средства.

Оперативен риск

Оперативният риск е свързан със загуби или непредвидени разходи, свързани с измами, съдебни дела или проблеми в текущия контрол.

Обезпечени облигации – при тях характерното е, че дружеството емитент е обезпечило облигациите със залог на имущество в полза на облигационерите. В този смисъл за обезпечените облигации се отнасят всички горепосочени рискове с изключение на финансовия (кредитен) риск.

Необезпечени облигации – за тях са характерни всички горепосочени рискове.

Конвертируеми облигации – това са облигации, които могат да бъдат конвертирани в акции на дружеството емитент. За тях са характерни горепосочените рискове, а в случай на конвертиране започват да важат рисковете, характерни за акции.

Облигации с фиксиран лихвен процент – при тях освен горепосочените рискове, особено характерен е инфлационния риск, защото тези облигации носят на притежателите си фиксирана доходност, независимо от промените в инфлацията

Облигации с плаващ лихвен процент – при тях до известна степен е неутрализиран инфлационния риск, защото доходността им е обвързана с определен индексен лихвен процент – например EURIBOR и др.

Облигации, издадени от емитенти извън Европейския съюз – риск от различие в нормативната уредба на страните, непринадлежащи към Европейския съюз

Корпоративни облигации – за тях са характерни всички горепосочени рискове

Общински облигации – за тях са характерни горепосочените рискове, но бизнес риска тук се заменя с риска на съответната община-издател на облигационната емисия.

Рискове при инвестиране в държавни ценни книжа

Държавни Ценни Книжа – характеристики: Дългови ценни книжа, издавани и гарантирани от съответната държава. Характеризират се основно с риска на страната-емитент.

Политически риск

Това е рискът, произтичащ от политическите процеси в страната – риск от политическа дестабилизация, промени в принципите на управление, в законодателството, икономическата политика и данъчната система. Политическия риск е в пряка зависимост от вероятността за промени в неблагоприятна посока на водената от правителството

Седалище и адрес на управление: гр. София 1000, бул. Витоша 61, ет. 2

Телефон: +359 2 988 63 40

Факс: +359 2 937 98 77

E: info@sis.bg

www.sis.bg

дългосрочна политика; в резултат възниква опасност от негативни промени в бизнес климата.

Макроикономически риск

Това е рискът от макроикономически сътресения, които се измерват с реализирания икономически растеж, увеличаване/намаляване на производителността и доходите на населението и др.

Инфлационен риск

Това е рискът от намаление на покупателната сила и обезценка на валутата, в която са емитирани ДЦК. Рискът от повишаване на инфлацията води съответно до обезценяване на направените инвестиции или стойността на спестяванията във времето.

Валутен риск

Този риск е свързан с възможността за обезценка на валутата на облигационната емисия. За България конкретно, това е риск от преждевременен отказ от условията на паричен съвет при фиксиран курс на националната валута 1.95583 лв. за 1 евро.

Данъчен риск

Данъците, плащани от българските търговски субекти, включват данъци при източника, местни (общински) данъци и такси, данък върху корпоративната печалба, данък добавена стойност, акцизи, износни и вносни мита и имотни данъци.

Инвеститорите трябва да вземат под внимание, че стойността на инвестиция в ДЦК може да бъде неблагоприятно засегната от промени в действащото данъчно законодателство, включително в неговото тълкуване и прилагане.

ДЦК, издадени от страна членка на Европейския съюз – за тях са характерни горепосочените рискове

ДЦК, издадени от страна, която не е членка на Европейския съюз - основното различие тук е нормативната уредба на страните, непринадлежащи към Европейския съюз

Рискове при инвестиране в дялове на колективни инвестиционни схеми

Колективни инвестиционни схеми – характеристики: инвестиционни дружества, договорни фондове или дялови тръстове, които инвестират в ценни книжа и инструменти на паричния пазар парични средства, набрани чрез предлагане на дялове

Специфичният риск за колективните инвестиционни схеми се свежда до рисковете на отделните активи, включени в портфейлите им.

Ликвиден риск

Това е рискът, че при определени условия, може да се окаже трудно или невъзможно управляващото дружество да продаде притежавани от колективната инвестиционна схема ценни книжа на изгодна цена. В частност, този риск е най-голям относно неприетите за търговия на регулиран пазар ценни книжа. Ликвидността на дяловете може да бъде ограничена и в случаи, когато управляващото дружество временно преустанови обратното

изкупуване на дяловете на инвестиционната схема.

Пазарен риск

Този риск се определя както от цялостното политическо и икономическо развитие на страната така и от развитието на сектора, в който оперира емитента, неговата финансова стабилност и перспективи за растеж и развитие. Съществена роля за пазарния риск играят и очакванията на инвеститорите за бъдещото развитие на страната/отрасъла/фирмата.

Ценови риск

Свързан е с възможността пазарната стойност на всяка една ценна книга да нараства или намалява, понякога много бързо и непредвидимо. Тези “колебания на цените”, могат да доведат до това дадена ценна книга да струва в даден момент много по-малко, отколкото в предходен момент. Тази динамика на цените е особено характерна за пазара на обикновени акции, чиито борсови цени могат да бъдат предмет на резки колебания в отговор на публично оповестена информация за финансовите резултати на дружеството, промени в законодателството или други съществени събития.

Информационен риск

Информационният риск се проявява в липсата на равностоен достъп до данни за емитента на дадена ценна книга и съответно, промени в нейните характеристики. Забавянето на информация, нейното частично разкриване или некоректно представяне би довело до неправилно инвестиционно решение, както и до негативен ефект върху стойността на инвестицията.

Ценови риск на дяловете на колективната инвестиционна схема

Ценовият риск представлява рискът от неблагоприятна промяна в цените на дяловете на колективните инвестиционни схеми в резултат на промяна в оценката на нетните активи. Промяната в цената може да бъде както в посока на покачване, така и на понижаване. Не съществуват гаранции, че инвеститорите ще реализират положителен доход от притежаваните дялове на колективните инвестиционни схеми, както и че ще запазят стойността на първоначално направената инвестиция. Стойността на активите на колективните инвестиционни схеми е зависима от решенията на портфолио мениджърите на управляващите дружества.

Това е рискът от промяна на цената на дяловете в резултат на промени в цените на активите в инвестиционния портфейл на колективните инвестиционни схеми. Ценовият риск на дяловете на колективните инвестиционни схеми, предизвикан от промяна в цените на отделните активи, е значително ограничен заради законовите изисквания при структуриране на инвестиционния му портфейл, допълнителните ограничения, предвидени с неговите правила и законово ограничените разходи.

Риск при използването на деривати

Освен пазарния, кредитния и ликвидния риск, дериватите носят и допълнителни, специфични за тях рискове. Дериватите са силно специализирани инструменти, чието използване изисква разбиране както на базовия актив, така и на механизма на действие на самия дериват. Сложността на дериватите изисква адекватни средства за наблюдение на сделките с тях, анализ на специфичните рискове и способност да се прогнозира цените.

Неблагоприятна промяна в цената на базовия актив, курс или индекс може да доведе до загуба на сума, по-голяма отколкото е инвестирана в деривата. Някои деривати имат потенциал за неограничена загуба. Съществува също и риск от погрешно оценяване на деривата. Много често оценката на дериватите е субективна. Вследствие на това може да се претърпят загуби при покупка на надценени деривати.

Валутен риск

Валутният риск, който носят дяловете на колективните инвестиционни схеми, е свързан най-вече с валутния риск, който носят инвестиционните инструменти в портфейлите.

При инвестиране в ценни книжа, акции и дългови ценни книжа, деноминирани в различни от лева и евро валути, ще се прилагат стандартни техники за застраховане (хеджиране) от валутен риск: покупка на валутни опции, форуърдни сделки, покупка или продажба на валута чрез спот сделки, покупка или продажба на фючърсни контракти.

Оперативен риск

Оперативният риск е свързан най-вече с управлението на активите на колективните инвестиционни схеми и процеса на вземане на инвестиционни решения. Възможността от изтичане на информация за операциите на колективните инвестиционни схеми към външни лица и евентуалната им злоупотреба със същата информация е важна част от оперативния риск. Оперативният риск е свързан с нормалното функциониране на колективните инвестиционни схеми при инвестирането и управлението на активите, с цел изпълнение на инвестиционната политика, при спазване на поставените ограничения.

С оглед на постигане на инвестиционните цели управляващите дружества може да предприемат стратегия на по-активна търговия с активите и увеличаване на оборота с притежаваните активи. По-високият оборот с книжата в портфейлите на колективните инвестиционни схеми е свързан със заплащането на повече такси и комисионни за брокерски операции на инвестиционните посредници, с които управляващото дружество има сключени договори за брокерски услуги.

Фирменият риск

Свързва се с естеството на дейност на колективните инвестиционни схеми и засяга вероятността за реализиране на различна по величина ефективност на тази дейност. За всяко дружество е важно възвръщаемостта от инвестираните средства и ресурси да съответства на риска, свързан с тази инвестиция. Вероятността на тази възвръщаемост може да бъде отчетена чрез дисперсията и стандартното отклонение. Чрез тях се отчита разсейването на всички вариантни стойности на възвръщаемостта от изчислената средно претеглена величина и се дава специфична оценка на количествените аспекти на риска.

Колективни инвестиционни схеми на страни-членки на Европейския съюз – за тях са характерни гореизброените рискове.

Колективни инвестиционни схеми на страни извън Европейския съюз - основното различие тук е нормативната уредба на страните, принадлежащи към Европейския съюз

Рискове при инвестиране в деривативни инструменти

Освен пазарния, кредитния и ликвидния риск, дериватите носят и допълнителни, специфични за тях рискове. Дериватите са силно специализирани инструменти, чието използване изисква разбиране, както на базовия актив, така и на механизма на действие на самия дериват. Сложността на дериватите изисква адекватни средства за наблюдение на сделките с тях, анализ на специфичните рискове и способност да се прогнозират цените. Неблагоприятна промяна в цената на базовия актив, курс или индекс може да доведе до загуба на сума, по-голяма отколкото е инвестирана в деривата. Някои деривати имат потенциал за неограничена загуба. Съществува също и риск от погрешно оценяване на деривата. Много често оценката на дериватите е субективна. Вследствие на това може да се претърпят загуби при покупка на надценени деривати.

Рискове при инвестиране в опции

Опции – характеристики: деривативен финансов инструмент, който изразява правото за закупуване или продажба на определен брой ценни книжа или други финансови инструменти по предварително фиксирана цена до изтичането на определен срок или на определена дата

Основният риск при инвестирането в опции е **ценовият риск**. В случая от важно значение е цената на базовия актив. За купувача на опция максималната загуба се равнява на платената премия за придобиването на опцията, а за издателя на опция максималната загуба е неограничена.

Рискове при инвестиране в права

Права (за закупуване на акции) - характеристики: ценни книжа, даващи право за записване на определен брой акции във връзка с взето решение за увеличаване на капитала на публично дружество

Рисковете, свързани с инвестирането в права, са аналогични на рисковете, свързани с техния базов актив – акциите.

Рискове при инвестиране във варианти

Варанти – характеристики: ценна книга, която изразява правото за записване на определен брой ценни книжа по предварително определена или определяема емисионна стойност до изтичането на определен срок

Също като при покупката на опции, максималната загуба при инвестицията във варианти е органичена до цената, която инвеститорът заплаща за вариантите.

Рискове при инвестиране във фючърси

Фючърс – характеристики: деривативен финансов инструмент (стандартизиран), който

изразява правото и задължението за закупуване или продажба на определен брой ценни книжа или други финансови инструменти по предварително фиксирана цена на определена дата

Основният риск за инвеститора във фючърсни контракти е рискът от неблагоприятна промяна в пазарната цена на базовия актив. Друг фактор, който е от значение е ежедневното преизчисляване и допълване на ценовите разлики.

Фючърсни контракти могат да бъдат търгувани, както на маржин, така и с реална доставка. Рисковете, свързани с маржин търговията, са обяснени по-долу.

Рискове при инвестиране във форуърдни договори

Форуърдни договори – характеристики: деривативен финансов инструмент (нестандартизиран), който изразява правото и задължението за закупуване или продажба на определен брой ценни книжа или други финансови инструменти по предварително фиксирана цена на определена дата. По-голяма част от отношенията при такъв тип договори се уреждат чрез пряка доставка.

Важен риск за инвеститора във форуърдни договори е рискът от неблагоприятна промяна в пазарната цена на базовия актив. Всяка от страните по договора поема също и риска, че другата страна може да не изпълни договорените условия. От значение е и фактът, че форуърдните контракти са слабо ликвидни и нямат вторичен пазар.

Рискове при инвестиране в договори за разлика

Договори за разлика – характеристики: деривативен инструмент, който изразява правото за получаване, съответно задължението за заплащане, на разликата между пазарната стойност на определен брой ценни книжа или други финансови инструменти и предварително фиксираната им в договора цена

Рисковете при инвестиране в договори за разлика са аналогични на рисковете, характерни за базовите им активи, но договорите за разлика дават по-малки права на инвеститорите, например при покупка на договор за разлика върху акции, инвеститорът няма право на глас в Общото събрание на компанията и няма право на ликвидационна квота.

Рискове при извършване на маржин покупки

Маржин покупки – характеристики: покупки на ценни книжа чрез заеман капитал. Позволява цел откритване на по-голяма дълга или къса позиция, чрез финансиране със заем от инвестиционен посредник, отколкото използването на само собствен капитал.

Основният риск при осъществяването на маржин сделки е от понижаване или повишаване на пазарната цена на актива. В този случай инвеститорът би могъл да загуби всички

парични средства по маржин сметката си и даже сума, по-голяма от инвестираната.

Рискове при извършване на къси продажби

Къси продажби – характеристики: продажби на ценни книжа, които инвеститорът не притежава. При късите продажби отново има кредитна операция по получаването на заем. Особеността е, че заемът е в ценни книжа и неговата стойност не е фиксирана, а се мени при промяна на цените на тези ЦК.

Инструментът къса продажба се използва от инвеститори, които очакват, че цените на дадени ЦК ще падат. За да реализират печалба от това очакване, инвеститорите трябва да продадат на текущата цена ЦК, които са взели назаем и след време, когато цената падне, да ги купят обратно и да ги върнат на ИП.

Рискът за инвеститора при осъществяване на къси продажби е от повишаване на пазарната цена на актива, в който случай инвеститорът реализира загуба. Максималната загуба при извършване на къси продажби е неограничена.

Рискове при инвестиране във валута

Най-важният риск при инвестиции във валута е рискът от неблагоприятна промяна на съответния валутен курс. Валутният курс е в зависимост от политическата стабилност, макроикономическата политика и показатели на страната, темпа на инфлацията, лихвените проценти, реализираните внос и износ и др. фактори.

.....
**Калинка Иванова Тенкова-Йорданова – Председател на СД
на СОФИЯ ИНТЕРНЕТЪНЪЛ СЕКЮРИТИЗ АД**

.....
**Ивайло Нецов Томов – Изп. директор
на СОФИЯ ИНТЕРНЕТЪНЪЛ СЕКЮРИТИЗ АД**